

**AFGØRELSE FRA
ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO**

Journalnummer: 2011-0047

Klageren: XX på vegne YY
3760 Gudhjem

Indklagede: BAT

Klagen vedrører: Kontrolafgift på 600 kr. pga. manglende zone.

**Ankenævnets
sammensætning:** Nævnshoved, landsdommer Tine Vuust
Bjarne Lindberg Bak
Ingrid Dissing
Claus Jørgensen
Torben Steenberg

SAGSFREMSTILLING:

Klageren reklameret til indklagede: 14.februar 2011

Klagegebyr modtaget i ankenævnet: 3.marts 2011

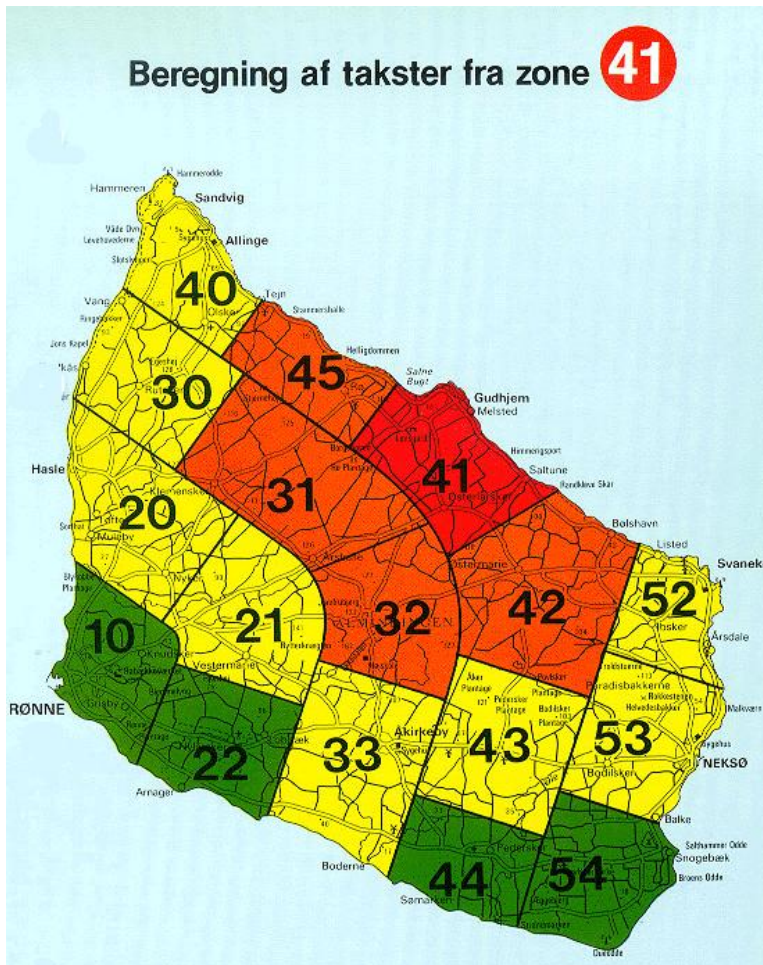
Sagens omstændigheder: Den 9. februar 2011 kørte klagerens datter med bussen fra Åkirkeby i zone 33 til Rønne i zone 10 sammen med en veninde. Begge piger, der var 14 år, anvendte deres skolekort på 3 zoner fra bopælskommunen. Klagerens datters skolekort er udstedt med zone 41 som bopælszone.

I zone 21, Vestermarie, steg kontrolløren på bussen og kontrollerede pigernes rejsehjemmel, der var gyldig i den pågældende zone. Efterfølgende satte kontrolløren sig og talte med en anden passager. Idet bussen kørte fra zone 21 og ind i zone 10, henvendte kontrolløren sig atter til pigerne og bad om at se deres billetter. Idet pigernes kort kun var gyldige i tre zoner, hvoraf bopælszonen indgår som den ene zone, havde pigerne ikke længere gyldig rejsehjemmel, hvorfor de begge fik pålagt en kontrolafgift.

Klageren har derefter kontaktet BAT for at få eftergivet den kontrolafgift hans datter var blevet pålagt.

BAT har afvist at eftergive kontrolafgiften med henvisning til, at det er den rejsendes eget ansvar at være korrekt billetteret.

Zonekortet fra zone 41 ser således ud:

BATs vejledning til korrekt billettering ser således ud:

 Bornholms Amts Trafikselskab - BAT

1. Find ud af hvilken farve den zone har, som rejsen går til.
2. Hvis rejsen går igennem zoner, der ligger længere væk end den zone, som rejsen går til, skal man finde farven på den zone, der ligger fjernest.
3. Se ud for farven i skemaet herunder, hvilken billet/månedskort eller hvilket raBAtkort, der kan bruges til den ønskede rejse. RaBAtkort kan kombineres.

VOKSNE		VOKSNE		VOKSNE								
Er farven på rejsens fjerneste zone	- skal der købes billet/månedskort til	- skal raBAtkort klippes så mange gange når farven på kortet er.										
		red	red	orange	gul	grøn	blå					
red	1 zone	2 klip	1 klip	1 klip								
orange	2 zoner	4 klip	2 klip	1 klip	1 klip							
gul	3 zoner	6 klip	3 klip	2 klip		1 klip						
grøn	4 zoner	8 klip	4 klip	2 klip		2 klip						
blå	5 zoner	10 klip	5 klip	3 klip	2 klip		2 klip					

BØRN*		BØRN*		BØRN (4-11 incl.)* samt PENSIONISTER m. ID-kort								
Er farven på rejsens fjerneste zone	- skal der købes billet/månedskort til	- skal raBAtkort klippes så mange gange når farven på kortet er.										
		red	red	orange	gul	grøn	blå					
red	1 zone	1 klip										
orange	2 zoner	2 klip	1 klip									
gul	3 zoner	3 klip	2 klip	1 klip								
grøn	4 zoner	4 klip		1 klip	1 klip							
blå	5 zoner	5 klip	3 klip	2 klip								

PARTERNES KRAV OG BEGRUNDELSER:

Klageren: Ønsker kontrolafgiften annulleret og har til støtte herfor gjort gældende,

at pigerne ikke var klar over, at de ved at køre videre fra Åkirkeby til Rønne skulle købe ekstra zone,

at kontrolløren ikke sagde noget om, at bussen snart ville køre ind i en zone, hvortil pigernes skolekort ikke længere var gyldigt,

at kontrolløren satte sig hen i bussen og ventede, og da bussen tilsyneladende var kommet ind i en ny zone, henvendte hun sig atter til pigerne og sagde; "Nå tøser, må jeg se jeres kort igen", og "nu er jeg nødt til at give jer en bøde på kr. 600,-",

at klagerens klage over BAT går på, at kontrolløren ikke vejledte pigerne om konsekvensen ved det, de var ved at gøre. Det havde været ordentlig behandling fra en myndighed, at give råd og vejledning, så pigerne kunne have købt en børnebillet til én zone til 6 kr. I stedet ventede kontrolløren helt bevidst på, at hun kunne give dem en afgift på 600 kr.,

at kontrolløren har misbrugt sin magt,

at det vel er kontrollørens primære opgave, at sørger for, at passagerer får købt den rigtige billet og ikke vente på muligheden for at udstede en afgift, samt

at klagerens datter ugentligt tager turen til Rønne. Hun spørger nu hver gang chaufføren om, hvor meget hun skal betale oven i sit skoleårskort. Nogle chauffører siger at hun ikke skal betale, nogle vil have 6 kr. og andre 12 kr. Så det er altså ikke nemt som 14-årig pige at gennemskue billetsystemet.

Indklagede: Fastholder kravet om betaling af kontrolafgiften og har til støtte herfor gjort gældende,

at idet klagerens datter stiger ind i bussen i Åkirkeby med et skoleårskort på 3 zoner – og bopæl i zone 41, er hendes kort fuldt gyldigt,

at dette også er tilfældet idet kontrolløren stiger på i Vestermarie (zone 21),

at det alene er kontrollørens opgave at se, om passagerne har gyldig rejsehjemmel på kontroltidspunktet,

at da bussen når zone 10, går kontrolløren ned og beder om at se pigernes skolekort igen. Hun fortæller dem, at de ikke er berettigede til at køre i zone 10, - og viser derudover pigerne, hvordan de kan se, hvor de må køre på deres skolekort ved fremvisning af zoneoversigtskort fra deres respektive bopælszoner,

at begge piger fik pålagt en kontrolafgift, idet de ikke var i besiddelse af rejsehjemmel i kontrolsituationen,

at der ganske rigtig er tre zoner fra Åkirkeby til Rønne, men det er stadig bopælszonen, der er afgørende for, hvor man er berettiget til at køre på et periodekort,

at klagerens datters skoleårskort, berettiger hende til at køre i 3 zoner; bopælszonen samt de to ringzoner, i henholdsvis orange og gule farver, som ligger udenom bopælszonen, når man ser på zoneoversigten fra zone 41,

at vælger hun en anden kørselsretning, hvor ruten kører gennem flere zoner, end de på periodekortet tilladte, vil hun aldrig komme ud for at betale for mere end én tillægszone,

at når et periodekort er udstedt til et barn under 16 år (som i dette tilfælde), vil man som tilkøb skulle betale kontantbillet/klip. I dette tilfælde en kontantbillet til 6 kr., som er barnetaksten,

at det er den rejsendes eget ansvar, at være korrekt billetteret, og rejser man i anden retning eller i en anden bus end til/fra skole, anbefaler BAT altid, at man spørger chaufføren om hjælp til billettering,

at det ikke er muligt at købe billettering i kontrolsituationer, da der ikke er tale om en betjeningsituation i kontroløjeblikket,

at instruktionen til kontrolpersonalet er entydigt, at der ikke skal årsagstolkes i kontrolsituationen, men udelukkende afgøres om den rejsende er i besiddelse af korrekt rejsehjemmel på kontroltidspunktet. Dette for at udelukke forskelsbehandling af BATs rejsende, samt at den enkelte kontrollørs personlige vurdering, påvirker kontrolsituationen. Der skal vurderes udelukkende på et objektivt grundlag,

at når man er blevet pålagt en kontrolafgift, har man direkte klageadgang til trafikselskabet. Her vurderes sagen med behørigt hensyn til eventuelle efterfølgende oplysninger, omhandlende den manglende rejsehjemmel,

at med hensyn til, at kontrolløren har ventet på at udskrive en afgift, kan dette sagtens være korrekt. Så længe kontrolløren er i bussen, er en del af opgaven at være opmærksom på, om de rejsende fortsætter ind i takstområder, hvor deres rejsehjemmel ikke er gældende. Det er jo i sagen natur ikke en tilladelse til, at rejse ubegrænset videre på sin rejsehjemmel, fordi man tidligere på turen er blevet kontrolleret,

at hvis rejsende har adspurgt chaufføren om billettering og fulgt dennes instruktion, vil der i en kontrolsituation blive ageret i forhold til chaufførens instruktion. Denne instruks til kontrolkorpset skal sikre, at de rejsende dømmes i forhold til den direkte instruktion i kontrolsituationen,

at klagerens datter er entydigt af kontrolløren gjort bekendt med den korrekte billettering for den omhandlende rejsestrækning, hvorfor der ikke bør være tvivl om tilkøbsbillet til periodekortet, samt

at det skal bemærkes at BATs aktiviteter udøves efter lov om trafikselskaber og at Bat personale altid vejleder passagerne når de henvender sig.

BILAG TIL SAGEN:

Kopi af kontrolafgiften.
Kopi af parternes korrespondance.

SEKRETARIATETS BEMÆRKNINGER: BATs interne retningslinjer ved kontrolsituationer:

FejlAbonnementskort.

16. Åbentbart fejludstedt abonnementskort.

17. a) Abonnementskortet ~~ikke~~ ikrafttrådt eller glemt.

b) Abonnementskortet udløbet.

18. Abonnementskort benyttet uden for gyldighedsområdet.

Foranstaltning

Klik på Kommentar og Del for at oprette, markere og sende PDF-filer.

16. Værdiindlægget overkrydres, og kontrol dato anføres med kuglepen. Kortet kan anvendes kontroldagen samt senest den følgende hverdag (lørdag regnes her for helligdag) og passageren henvises til at få kortet på udstedelsesstedet fornyet.

17. a) Kontrolafgift opkræves.

b) Hvis kortet benyttes første dag efter udløbet, løses billet, og passageren henvises til at få kortet fornyet.

Er kortet mere end 1 dag for gammelt, opkræves kontrolafgift. Værdiindlægget inddrages og indsendes.

Forklaring om, at kortet blev godkendt ved forevisning ved påstigning, fritager ikke for kontrolafgift.

18. Kontrolafgift opkræves.

ANKENÆVNETS BEMÆRKNINGER:***Retsgrundlaget:***

Det følger af lov om trafikselskaber § 29, stk. 1, at trafikselskabet kan fastsætte kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billet eller kort).

Af BATs rejseregler fremgår det, at det er passagerens eget ansvar at være korrekt billetteret. Hvis man ikke har gyldig billet eller kort, når man bliver kontrolleret, skal man betale en kontrolafgift på 600 kr.

Den konkrete sag:

Klagerens datter var i besiddelse af et skoleårskort indeholdende 3 zoner. Datterens bopælszone er zone 41. Kortet er gyldigt i bopælszonen samt i de to ringzoner; orange og gul. Rejsen, som datteren foretog den 23. februar 2011, gik fra Åkirkeby i zone 33, gul ringzone, til Rønne i zone 10, grøn ringzone, svarende til 4 zoner ifølge zoneoversigten.

Kontrolafgiften er pålagt i zone 10, hvortil klagerens datter ikke havde gyldig rejsehjemmel. Kontrolafgiften er dermed pålagt med rette.

De forhold, som klageren har gjort gældende, finder ankenævnet ikke medfører, at der har foreligget sådanne særlige omstændigheder, at klagerens datter skal fritages for kontrolafgiften.

Ankenævnet træffer herefter følgende

AFGØRELSE:

BAT er berettiget til at opretholde kravet om betaling af kontrolafgiften på 600 kr. Beløbet skal betales inden 30 dage jf. ankenævnets vedtægters § 15.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. § 26, stk. 4, modsætningsvist.

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

På ankenævnets vegne, den 28. juni 2011.

Tine Vuust
Nævnformand